Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

21 päivänä joulukuuta 2021 *

Muutoksenhaku – Talous- ja rahaliitto – Pankkiunioni – Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys ja kriisinratkaisu – Yhteinen kriisinratkaisumekanismi (SRM) luottolaitoksia ja tiettyjä sijoituspalveluyrityksiä varten – Kriisinratkaisuneuvosto (SRB) – Kriisinratkaisuprosessi, jota sovelletaan, kun yhteisö on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa – Banco Popular Español SA:ta koskevan kriisinratkaisumääräyksen antaminen – Liiketoiminnan myynti – Pääomainstrumenttien alaskirjaus ja muuntaminen – Asetus (EU) N:o 806/2014 – 20 artikla – Lopullisen arvostuksen käsite – Seuraukset – Jälkikäteisestä lopullisesta arvostuksesta kieltäytyminen tai siitä pidättäytyminen – Muutoksenhakukeinot – Kumoamiskanne

Asiassa C-874/19 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 28.11.2019,

Aeris Invest Sàrl, kotipaikka Luxemburg (Luxemburg), edustajinaan aluksi R. Vallina Hoset ja A. Sellés Marco, abogados, sittemmin R. Vallina Hoset, E. Galán Burgos ja M. Varela Suárez, abogados,

valittajana,

ja jossa muuna osapuolena on

yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB), asiamiehinään J. King, L Pogarcic Mataija ja E. Muratori, avustajinaan F. Louis ja G. Barthet, avocats, sekä H.-G. Kamann ja L. Hesse, Rechtsanwälte,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: toisen jaoston puheenjohtaja A. Prechal, joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi ja N. Wahl (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: M. Krausenböck, hallintovirkamies,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.4.2021 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.7.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Aeris Invest Sàrl vaatii valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 10.10.2019 antaman määräyksen Aeris Invest v. SRB (T-599/18, ei julkaistu, EU:T:2019:740; jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta Aeris Investin kanteen, jossa se vaati unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) väitetyn kieltäytymisen toteuttaa Banco Popular Español SA:n (jäljempänä Banco Popular) jälkikäteistä lopullista arvostusta, mistä Aeris Invest oli saanut tiedon 14.9.2018 päivätyllä kirjeellä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta 15.7.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 (EUVL 2014, L 225, s. 1) johdanto-osan 64 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”On tärkeää, että tappiot kirjataan yhteisön kaaduttua. Toimintansa jatkamiseen kykenemättömien yhteisöjen varojen ja velkojen arvostuksen olisi perustuttava oikeudenmukaisiin, varovaisiin ja realistisiin oletuksiin hetkellä, jolloin kriisinratkaisuvälineet otetaan käyttöön. Yhteisön taloudellinen tila ei kuitenkaan saisi arvostuksessa vaikuttaa velkojen arvoon. Asian kiireellisyyden vuoksi kriisinratkaisuneuvostolla olisi oltava mahdollisuus arvostaa toimintansa jatkamiseen kykenemättömän yhteisön varat ja velat pikaisesti. Arvostuksen olisi oltava tilapäinen, ja sitä olisi käytettävä siihen saakka, kun riippumaton arvostus on tehty.”

3 Asetukseen N:o 806/2014 sisältyy 20 artikla, jonka otsikko on ”Arvostus kriisinratkaisua varten” ja jossa säädetään seuraavaa:

”1. Ennen kriisinratkaisutoimesta päättämistä tai kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksien käyttämistä kriisinratkaisuneuvosto varmistaa, että 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varojen ja velkojen oikeudenmukaisen, varovaisen ja realistisen arvostuksen tekee henkilö, joka on riippumaton viranomaisista, myös kriisinratkaisuneuvostosta ja kansallisesta kriisinratkaisuviranomaisesta, ja asianomaisesta yhteisöstä.

2. Jollei 15 kohdasta muuta johdu, arvostus on katsottava lopulliseksi, jos kaikki 1 ja 4–9 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttyvät.

3. Jos 1 kohdan mukainen riippumaton arvostus ei ole mahdollinen, kriisinratkaisuneuvosto voi tehdä 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varojen ja velkojen tilapäisen arvostuksen tämän artiklan 10 kohdan mukaisesti.

4. Arvostuksen tavoitteena on sellaisen 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varojen ja velkojen arvon arvioiminen, joka täyttää 16 ja 18 artiklassa säädetyt kriisinratkaisun edellytykset.

5. Arvostuksen tarkoituksena on oltava se, että:

a) se tuottaa tietoa perustellun toteamuksen tekemiseksi siitä, täyttyvätkö kriisinratkaisun edellytykset tai pääomainstrumenttien alaskirjauksen tai muuntamisen edellytykset;

b) se tuottaa tietoa, jos kriisinratkaisun edellytykset täyttyvät, perustellun päätöksen tekemiseksi 2 artiklassa tarkoitettua yhteisöä koskevan asianmukaisen kriisinratkaisutoimen toteuttamisesta;

c) se tuottaa tietoa kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksia käytettäessä perustellun päätöksen tekemiseksi omistusinstrumenttien mitätöimisen tai laimentamisen laajuudesta sekä kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien alaskirjauksen tai muuntamisen laajuudesta;

– –

g) se kaikissa tapauksissa varmistaa, että mahdolliset tappiot, jotka kohdistuvat 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varoihin, otetaan kokonaisuudessaan huomioon sovellettaessa kriisinratkaisuvälineitä tai käytettäessä kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksia.

6. [Euroopan] unionin valtiontukikehyksen soveltamista rajoittamatta arvostuksen on soveltuvin osin perustuttava varovaisiin oletuksiin, mukaan lukien maksukyvyttömyysaste ja tappioiden laajuus. Arvostuksessa ei saa olettaa mitään mahdollista 2 artiklassa tarkoitetulle yhteisölle tulevaa poikkeuksellista julkista rahoitustukea, keskuspankin hätärahoituksena antamaa maksuvalmiusapua taikka keskuspankin antamaa maksuvalmiusapua, joka annetaan epätavallisin vakuuksia, juoksuaikaa ja korkoa koskevin ehdoin siitä ajankohdasta alkaen, jona kriisinratkaisutoimi toteutetaan tai kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksia käytetään. – –

– –

7. Arvostusta on täydennettävä seuraavilla 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön kirjanpidosta saatavilla tiedoilla:

a) päivitetty tase ja selvitys 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön rahoitusasemasta;

b) analyysi ja arvio varojen kirjanpitoarvosta;

c) luettelo 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön kirjanpidosta ilmenevistä taseeseen kirjatuista ja taseen ulkopuolisista maksamattomista veloista sekä merkinnät vastaavista luotoista ja 17 artiklan mukaisesta saamisten etusijajärjestyksestä.

– –

9. Arvostuksessa on ilmoitettava velkojien jaottelu luokkiin niiden saamisten 17 artiklan mukaisen etusijajärjestyksen mukaisesti, ja arvioitava kohtelu, joka kunkin osakkeenomistajien ja

velkojien luokan olisi ennakoitu saavan, jos 2 artiklassa tarkoitettu yhteisö olisi purettu tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Mainittu arviointi ei saa vaikuttaa 15 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetun periaatteen, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, soveltamiseen.

10. Jos kiireellisten olosuhteiden vuoksi ei ole mahdollista noudattaa 7 ja 9 kohdassa säädettyjä vaatimuksia tai jos sovelletaan 3 kohtaa, on tehtävä tilapäinen arvostus. Tilapäisen arvostuksen on oltava 4 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukainen ja, siltä osin kuin kulloisissakin olosuhteissa on kohtuudella mahdollista, 1, 7 ja 9 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukainen.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun tilapäiseen arvostukseen on sisällyttävä puskuri lisätappioita varten sekä asianmukaiset perustelut.

11. Arvostus, joka ei ole kaikkien 1 ja 4–9 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukainen, on katsottava tilapäiseksi, kunnes 1 kohdassa tarkoitettu riippumaton henkilö on tehnyt arvostuksen, jossa on noudatettu täysin kaikkia kyseisissä kohdissa säädettyjä vaatimuksia. Tämä jälkikäteen suoritettava lopullinen arvostus on tehtävä niin pian kuin se on käytännössä mahdollista. Se voidaan tehdä erillään 16, 17 ja 18 kohdassa tarkoitetusta arvostuksesta, tai sama riippumaton henkilö voi tehdä kummatkin arvostukset samanaikaisesti siten, että arvostukset kuitenkin ovat toisistaan erilliset.

Jälkikäteen suoritettavan lopullisen arvostuksen tarkoituksena on

a) varmistaa, että mahdolliset tappiot, jotka kohdistuvat 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varoihin, otetaan kokonaisuudessaan huomioon kyseisen yhteisön kirjanpidossa;

b) tuottaa tietoa perustellun päätöksen tekemiseksi velkojien saamisten palauttamiseksi tai maksetun vastikkeen arvon lisäämiseksi tämän artiklan 12 kohdan mukaisesti.

12. Jos jälkikäteen suoritettavassa lopullisessa arvostuksessa 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varojen nettoarvo arvioidaan korkeammaksi kuin tilapäisessä arvostuksessa, kriisinratkaisuneuvosto voi pyytää, että kansallinen kriisinratkaisuviranomainen

a) käyttää valtuuksiaan lisätä niiden velkojien tai kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien omistajien saamisten arvoa, jotka on alaskirjattu velkakirjojen arvon alaskirjauksen yhteydessä;

b) ohjeistaa omaisuudenhoitoyhtiötä tai erillistä varainhoitoyhtiötä suorittamaan uuden vastikemaksun varojen, oikeuksien tai velkojen osalta kriisinratkaisun kohteena olevalle laitokselle tai tapauksen mukaan omistusinstrumenttien osalta kyseisten instrumenttien omistajille.

13. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, 10 ja 11 kohdan mukaisesti tehty tilapäinen arvostus on kriisinratkaisuneuvostolle pätevä peruste päättää kriisinratkaisutoimista, myös ohjeistaa kansallisia kriisinratkaisuviranomaisia ottamaan toimintansa jatkamiseen kykenemätön laitos määräysvaltaansa, tai päättää käyttää kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksia.

14. Kriisinratkaisuneuvosto vahvistaa ja ylläpitää järjestelyjä sen varmistamiseksi, että 27 artiklan mukaisen velkakirjojen arvon alaskirjauksen soveltamiseksi tehtävä arviointi ja tämän

artiklan 1–15 kohdassa tarkoitettu arvostus perustuvat mahdollisimman ajantasaiseen ja kattavaan tietoon kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen varoista ja veloista.

15. Arvostus on olennainen osa päätöstä kriisinratkaisuvälineen soveltamisesta tai kriisinratkaisuvaltuuden käytöstä tai päätöstä pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksien käytöstä. Itse arvostukseen ei voida hakea muutosta erikseen, mutta siihen voidaan hakea muutosta yhdessä kriisinratkaisuneuvoston päätöksen kanssa.

16. Sen arvioimiseksi, olisiko osakkeenomistajia ja velkojia kohdeltu paremmin, jos kriisinratkaisun kohteena oleva laitos olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn, kriisinratkaisuneuvosto varmistaa, että 1 kohdassa tarkoitettu riippumaton henkilö tekee arvostuksen mahdollisimman pian kriisinratkaisutoimen tai -toimien toteuttamisen jälkeen. Kyseinen arvostus on tehtävä erillään 1–15 kohdan mukaisesti tehtävästä arvostuksesta.

17. Edellä olevan 16 kohdan mukaisessa arvostuksessa on määritettävä

a) se, miten osakkeenomistajia ja velkojia tai asiaankuuluvia talletussuojajärjestelmiä olisi kohdeltu, jos kriisinratkaisun kohteena oleva laitos, jonka suhteen kriisinratkaisutoimi tai -toimet on toteutettu, olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn kriisinratkaisutoimen toteuttamista koskevan päätöksen tekemisen ajankohtana;

b) se, miten osakkeenomistajia ja velkojia on tosiasiallisesti kohdeltu kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen kriisinratkaisun yhteydessä; ja

c) se, eroaako tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettu kohtelu tämän kohdan b alakohdassa tarkoitetusta kohtelusta.

_ _”

Asian tausta

4 Asian tausta on esitetty valituksenalaisen määräyksen 1–23 kohdassa, ja se voidaan nyt vireillä olevan menettelyn tarpeisiin tiivistää seuraavasti.

5 Kantaja Aeris Invest oli Banco Popularin osakas, kun viimeksi mainittua koskeva kriisinratkaisumääräys annettiin asetuksen N:o 806/2014 perusteella.

6 Kriisinratkaisupäätöksen tekemistä varten suoritettiin asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan mukainen Banco Popularin arvostus. Tätä varten laadittiin aluksi kaksi selvitystä.

7 SRB laati 5.6.2017 päivätyn ensimmäisen selvityksen (jäljempänä ensimmäinen arvostuskertomus) kyseisen asetuksen 20 artiklan 5 kohdan a alakohdan nojalla, ja sen tarkoituksena oli tuottaa tietoa perustellun toteamuksen tekemiseksi siitä, täyttyivätkö kriisinratkaisun edellytykset.

8 Riippumaton asiantuntija laati 6.6.2017 päivätyn toisen selvityksen (jäljempänä toinen arvostuskertomus) asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 10 kohdan mukaisesti. Tämän arvostuksen tavoitteena oli ensinnäkin Banco Popularin varojen ja velkojen arvon arvioiminen, sen arvioiminen, miten osakkeenomistajia ja velkojia olisi kohdeltu, jos kyse olisi ollut

tavanomaisesta maksukyvyttömyysmenettelystä, sekä niiden tekijöiden yksilöiminen, joiden perusteella voidaan tehdä siirrettäviä osakkeita ja oikeuksia koskeva päätös, ja joiden perusteella SRB voi määrittää, mitkä ovat liiketoiminnan myynnin kaupalliset ehdot.

9 SRB teki 7.6.2017 päätöksen SRB/EES/2017/08, joka koski Banco Populariin kohdistettua kriisinratkaisumääräystä (jäljempänä kriisinratkaisupäätös). Samana päivänä annettiin Banco Popular Español SA:ta koskevan kriisinratkaisumääräyksen hyväksymisestä annettu Euroopan komission päätös (EU) 2017/1246 (EUVL 2017, L 178, s. 15). Myöskin samana päivänä Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (pankkien hallitun rakenneuudistuksen rahasto, jäljempänä FROB) toteutti kriisinratkaisupäätöksen täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.

10 Kriisinratkaisupäätöksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Banco Populariin sovellettava kriisinratkaisuväline on asetuksen N:o 806/2014 24 artiklan mukainen liiketoiminnan myynti siten, että oma pääoma siirretään ostajalle. Pääomainstrumenttien alaskirjaus ja muuntaminen suoritetaan välittömästi ennen liiketoiminnan myynnin toteuttamista.”

11 Kriisinratkaisupäätöksen 6 artikla, joka koskee oman pääoman instrumenttien alaskirjausta ja liiketoiminnan myyntiä, sisältää 1 kohdan, jonka mukaan SRB päättää pääasiallisesti

a) tehdä Banco Popularin osakepääoman nimellisarvoon 2 098 429 046 euron suuruisen alaskirjauksen, mikä johtaa Banco Popularin koko osakekannan mitätöimiseen;

b) muuntaa Banco Popularin liikkeeseen laskemien ja kriisinratkaisupäätöksen tekemispäivänä liikkeessä olevien ensisijaisen lisäpääoman instrumenttien pääoman kokonaismäärän Banco Popularin liikkeeseen laskemiksi uusiksi osakkeiksi, joita kutsutaan nimellä ’uudet osakkeet I’;

c) tehdä ’uusien osakkeiden I’ nimellisarvoon alaskirjauksen, jonka seurauksena niiden nimellisarvo nollautuu, mikä johtaa kyseisten uusien osakkeiden mitätöimiseen;

d) muuntaa Banco Popularin liikkeeseen laskemien ja kriisinratkaisupäätöksen tekemispäivänä liikkeessä olevien toissijaisen pääoman instrumenttien pääoman kokonaismäärän Banco Popularin liikkeeseen laskemiksi uusiksi osakkeiksi, joista käytetään nimeä ’uudet osakkeet II’.

12 Kriisinratkaisupäätöksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan alaskirjauksia ja muuntamista koskevat toimenpiteet perustuvat toiseen arvostuskertomukseen, jota tukevat Espanjan FROB:n toteuttaman läpinäkyvän ja avoimen myyntiprosessin tulokset.

13 SRB määräsi myös kriisinratkaisupäätöksen 6 artiklan 5 kohdassa, että ”uudet osakkeet II” siirretään Banco Santander SA:lle vapaina ja kolmansien oikeuksien tai etuoikeuksien niitä rasittamatta vastikkeena yhden euron suuruisen kauppahinnan maksamisesta, ja täsmensi, että ostaja oli jo antanut suostumuksensa siirtoon.

14 Valittaja nosti 18.9.2017 unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen, joka rekisteröitiin asianumerolla T-628/17 ja jolla se vaati kriisinratkaisupäätöksen ja päätöksen 2017/1246 kumoamista.

15 Valittaja esitti 4.5.2018 SRB:lle Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EYVL 2001, L 145, s. 43) nojalla asiakirjoihin tutustumista

koskevan hakemuksen ja vaati saada tutustua toiseen lopulliseen arvostuskertomukseen (jäljempänä jälkikäteinen lopullinen arvostus), josta säädetään asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdassa, ja riippumattoman asiantuntijan lopulliseen selvitykseen viimeksi mainitun asetuksen 20 artiklan 16 ja 17 kohdassa säädetystä arvostuksesta, jonka tarkoituksena on määrittää, olisiko Banco Popularin osakkeenomistajia ja velkojia kohdeltu paremmin, jos kriisinratkaisun kohteena oleva laitos olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn (jäljempänä kolmas arvostuskertomus).

16 SRB vastaanotti 14.6.2018 kolmannen arvostuskertomuksen.

17 SRB vastasi 19.6.2018 tämän tuomion 15 kohdassa mainittuun pyyntöön ilmoittamalla yhtäältä, että se oli vastaanottanut kolmannen arvostuskertomuksen ja että siitä laadittaisiin ennen sen julkaisemista versio, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja, ja toisaalta, ettei sillä ollut hallussaan jälkikäteistä lopullista arvostusta.

18 SRB ilmoitti 30.7.2018 asiaa T-628/17 koskevan menettelyn yhteydessä vastauksena prosessinjohtotoimeen, ettei se laadi ensimmäisen arvostuskertomuksen jälkikäteistä versiota ja ettei toista arvostuskertomusta seuraa jälkikäteinen lopullinen arvostus, ja täsmensi syyt tälle.

19 SRB totesi tältä osin, että ”käsiteltävän asian erityispiirteiden vuoksi [se oli] tullut siihen tulokseen, että jälkikäteisellä [lopullisella] arvostuksella ei ole mitään käytännön tarkoitusta asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan yhteydessä eikä se johda asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 12 kohdassa tarkoitettuun korvauspäätökseen”. Se totesi, että jälkikäteistä lopullista arvostusta ei voida vaatia silloin, kun sillä ei pystytä saavuttamaan sen tavoitteita, ja selitti, mistä syistä näin oli nyt käsiteltävässä asiassa. Unionin yleinen tuomioistuin antoi tämän vastauksen tiedoksi valittajalle 2.8.2018.

20 Samana päivänä SRB lähetti riippumattomalle asiantuntijalle seuraavan kirjeen:

”Oikeudellisten puitteiden huolellisen tarkastelun jälkeen SRB katsoo Banco Popularin kriisinratkaisun olosuhteiden perusteella, ettei ole tarpeen toteuttaa asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdassa tarkoitettua jälkikäteistä lopullista arvostusta erityisesti siltä osin kuin tällaisen arvostuksen toteuttamisella ei voi olla vaikutusta Banco Popularin luovuttamiseen Banco Santanderille, sillä Banco Popularin markkinahinta yhteisönä on määritetty luovuttamalla se avoimessa, oikeudenmukaisessa ja läpinäkyvässä menettelyssä.”

21 Seuraavana päivänä valittaja vaati SRB:tä SEUT 265 artiklan nojalla huolehtimaan siitä, että asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdassa säädetyn Banco Popularin jälkikäteisen lopullisen arvostuksen suorittaa riippumaton henkilö.

22 SRB julkaisi 7.8.2018 ilmoituksen, ”joka koskee [sen] 2. elokuuta 2018 antamaa tiedoksiantoa sen alustavasta päätöksestä siitä, onko sellaisille osakkeenomistajille ja velkojille tarpeen myöntää korvaus, joihin Banco Popular[ia] koskevat kriisinratkaisutoimet ovat vaikuttaneet, ja menettelyn käynnistämistä oikeudesta tulla kuulluksi (SRB/EES/2018/132)” (EUVL 2018, C 277 I, s. 1) ja liitti ilmoitukseen kolmannen arvostuskertomuksen. Se totesi siinä seuraavaa:

”[Kolmannesta arvostuskertomuksesta] ilmenee, että ei ole eroa kyseeseen tulevien osakkeenomistajien ja velkojien tosiasiallisen kohtelun ja sen kohtelun välillä, jota he olisivat saaneet, jos laitos olisi läpikäynyt tavanomaisen maksukyvyttömyysmenettelyn kriisinratkaisun ajankohtana. Edellä mainittu huomioon ottaen SRB päättää alustavasti tiedoksiannolla, että korvauksen maksamista ei vaadita kyseeseen tuleville osakkeenomistajille ja velkojille – –

Voidakseen tehdä lopullisen päätöksensä siitä, onko korvaus maksettava, SRB pyytää tiedoksiannolla kyseeseen tulevia osakkeenomistajia ja velkojia ilmaisemaan kiinnostuksensa käyttää oikeuttaan tulla kuulluksi SRB:n edellä mainitun alustavan päätöksen osalta noudattamalla kuulemismenettelyä – –”

23 Valittaja esitti 10.9.2018 SRB:lle asetukseen N:o 1049/2001 perustuvan asiakirjoihin tutustumista koskevan hakemuksen, joka koski kaikkea SRB:n ja komission välistä viestintää, joka liittyi jälkikäteiseen lopulliseen arvostukseen, ja erityisesti viestintää, jossa SRB ilmoitti komissiolle päätöksestään olla toteuttamatta tätä arvostusta, ja tarvittaessa viestintää, jossa se pyysi komission lupaa, sekä komission vastauksia, joissa tarvittaessa täsmennettiin, oliko tällainen lupa myönnetty.

24 SRB vastasi 14.9.2018 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä riidanalainen kirje) tämän tuomion 21 kohdassa mainittuun valittajan viralliseen huomautukseen ja ilmoitti haluavansa ilmoittaa sille, että kun otetaan huomioon käsiteltävän asian erityispiirteet eli liiketoiminnan myynnin käyttäminen osakkeiden myynnin toteuttamiseen, SRB katsoi, että jälkikäteisellä arvostuksella ei ole mitään käytännön tarkoitusta asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan yhteydessä eikä arvostus johda kyseisen asetuksen 20 artiklan 12 kohdassa säädettyyn korvaamispäätökseen ja ettei näin ollen jälkikäteistä lopullista arvostusta tehdä. SRB muistutti, että se oli jo ilmaissut tämän näkemyksensä asiassa T-628/17 käydyssä menettelyssä ja että siitä oli siis jo ilmoitettu valittajalle.

25 Banco Santanderista tuli sulautumisen johdosta 28.9.2018 Banco Popularin yleisseuraannon saaja. FROB antoi tässä yhteydessä suostumuksensa toissijaisen pääoman instrumenttien muuntamisesta saatujen Banco Popularin uusien osakkeiden siirtämiselle Banco Santanderille.

26 SRB vastasi 4.10.2018 tämän tuomion 23 kohdassa mainittuun pyyntöön sekä 16.8.2018 päivättyyn pyyntöön saada tutustua SRB:n sisäisiin tai valmisteleviin asiakirjoihin, jotka liittyivät jälkikäteiseen lopulliseen arvostukseen, sekä SRB:n ja riippumattoman asiantuntijan väliseen tätä arvostusta koskevaan viestintään. SRB epäsi yhtäältä oikeuden tutustua sisäisiin asiakirjoihin, sen ja komission väliseen viestintään ja komission vastauksiin, jotka koskivat jälkikäteistä lopullista arvostusta, asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla. Toisaalta se toimitti valittajalle kirjeen, jonka se oli osoittanut mainitulle asiantuntijalle 2.8.2018.

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen määräys

27 Valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.10.2018 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa se vaati riidanalaisen kirjeen kumoamista.

28 Unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisella määräyksellä jättänyt kanteen tutkimatta siitä syystä, ettei riidanalainen kirje ollut SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi.

29 Unionin yleinen tuomioistuin on tässä yhteydessä katsonut aluksi, että sen määrittämiseksi, oliko riidanalainen kirje tällainen toimi siltä osin kuin – kuten valittaja väitti – se sisälsi SRB:n päätöksen olla toteuttamatta Banco Popularin jälkikäteistä lopullista arvostusta, oli tutkittava, olisiko kyseisellä päätöksellä itsessään ollut sitovia oikeusvaikutuksia, jotka olisivat voineet vaikuttaa valittajan oikeusasemaan.

30 Esitettyään asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 ja 12 kohdan sisällön unionin yleinen tuomioistuin totesi, että jälkikäteisellä lopullisella arvostuksella on kaksi tavoitetta.

31 Asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan a alakohdassa tarkoitetusta ensimmäisestä tavoitteesta, jonka tarkoituksena on varmistaa, että mahdolliset tappiot, jotka kohdistuvat 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varoihin, otetaan kokonaisuudessaan huomioon kyseisen yhteisön kirjanpidossa, unionin yleinen tuomioistuin on todennut, että kriisinratkaisupäätöksen mukaisesti Banco Popularin pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksien käyttämisen johdosta Banco Popularin kaikki osakkeet oli siirretty Banco Santanderille liiketoiminnan myynnin mukaisesti. Unionin yleinen tuomioistuin on päätellyt tästä, että Banco Santanderin oli varmistettava, että kaikki mahdollisesti aiheutuneet tappiot otetaan huomioon kirjanpidossa Banco Popularin varoja ja velkoja konsolidoitaessa.

32 Asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta toisesta tavoitteesta, joka muodostuu tietojen tuottamisesta perustellun päätöksen tekemiseksi velkojien saamisten palauttamisesta tai maksetun vastikkeen arvon lisäämisestä, unionin yleinen tuomioistuin on korostanut, että tätä säännöstä on luettava kyseisen asetuksen 20 artiklan 12 kohdan valossa, jossa säädetään, että jos jälkikäteisen lopullisen arvostuksen päätteeksi tästä arvostuksesta johtuva arviointi on korkeampi kuin tilapäisestä arvostuksesta johtuva, SRB voi pyytää, että kansallinen kriisinratkaisuviranomainen joko lisää niiden velkojien tai kyseeseen tulevien pääomainstrumenttien omistajien saamisten arvoa, jotka on alaskirjattu velkakirjojen arvon alaskirjauksen yhteydessä, tai ohjeistaa omaisuudenhoitoyhtiötä tai erillistä varainhoitoyhtiötä suorittamaan uuden vastikemaksun kriisinratkaisun kohteena olevalle laitokselle.

33 Koska viimeksi mainitussa säännöksessä mainitaan nimenomaisesti tilanteet, joissa saatavien arvoa lisäämällä tai täydentävällä vastikemaksulla voidaan myöntää korvaus jälkikäteisen lopullisen arvostuksen jälkeen eli ainoastaan silloin, kun yhteisöön sovellettu kriisinratkaisumääräys koskee joko asetuksen N:o 806/2014 27 artiklassa tarkoitettua velkakirjojen arvon alaskirjausta tai kyseisen asetuksen 25 artiklassa mainittua omaisuudenhoitoyhtiön käyttöä taikka mainitun asetuksen 26 artiklassa tarkoitettua varojen erottelua, unionin yleinen tuomioistuin on huomauttanut, että näitä kriisinratkaisuvälineitä ei ole sovellettu nyt käsiteltävässä asiassa, koska Banco Popularin osalta toteutettu kriisinratkaisuväline oli asetuksen N:o 806/2014 24 artiklassa säädetty liiketoiminnan myynti ja että tämä väline oli johtanut Banco Popularin myyntiin kokonaisuudessaan Banco Santanderille.

34 Unionin yleinen tuomioistuin on näin ollen todennut, että Banco Populariin sovellettu liiketoiminnan myynti ei kuulu asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 12 kohdassa tarkoitettuihin tapauksiin, joissa korvaus voidaan maksaa jälkikäteisen lopullisen arvostuksen johdosta, ja lisäksi, että kyseisessä säännöksessä ei sallita korvauksen maksamista sellaisen yhteisönentisille osakkeenomistajille ja velkojille, jonka pääomainstrumentit on täysin muunnettu, alaskirjattu ja siirretty kolmannelle osapuolelle.

35 Unionin yleinen tuomioistuin on tämän jälkeen hylännyt valittajan väitteen, jonka mukaan jälkikäteinen lopullinen arvostus vaikuttaisi suoraan Banco Popularin entisten osakkaiden oikeusasemaan ja, jos viimeksi mainitun markkina-arvoa koskeva arvio oli suurempi kuin toisen arvostuskertomuksen mukainen arvio, kyseisillä osakkailla olisi oikeus korvaukseen asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan nojalla.

36 Unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että tällä väitteellään valittaja on lähinnä tarkoittanut, että jos Banco Popularin jälkikäteinen lopullinen arvostus toteutettaisiin, valittaja voisi vaatia saataviensa takaisinostoa tai Banco Santanderin maksaman vastikkeen arvon korottamista, ja mainittu tuomioistuin on todennut, ettei tällainen väite voi menestyä, koska Banco Popularin kriisinratkaisun yhteydessä ensisijaisen lisäpääoman instrumentit oli muunnettu osakkeiksi, kokonaisuudessaan alaskirjattu ja mitätöity, ja toissijaisen pääoman instrumentit oli muunnettu, alaskirjattu ja siirretty kokonaisuudessaan Banco Santanderille. Se on päätellyt tästä, että Banco Popularin entiset osakkeenomistajat olivat menettäneet asemansa osakkeenomistajina kriisinratkaisupäätöksen antamisen johdosta.

37 Koska valittaja oli kannekirjelmässään väittänyt, että riidanalainen kirje esti sitä saamasta mahdollisuutta tutustua pankin, jonka ”osakkeenomistaja se on”, jälkikäteiseen lopulliseen arvostukseen, tai vastauskirjelmässään, että se halusi saada tällaisen arvostuksen, jotta se voisi vedota oikeuksiinsa ”Banco Popularin osakkeenomistajana”, unionin yleinen tuomioistuin on vastannut sille, että Banco Popularin pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksien käyttämisen jälkeen ja sitten tämän valtuuksien käyttämisestä johtuvan kaikkien osakkeiden Banco Santanderille siirtämisen jälkeen valittaja ei enää ollut sellaisten pääomainstrumenttien haltija, jotka voivat olla asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 12 kohtaan perustuvan korvauksen kohteena.

38 Valittajan väitteiden hylkäämiseksi unionin yleinen tuomioistuin on täsmentänyt, että asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 16 kohdassa säädetty kolmas arvostuskertomus ja kyseisen asetuksen 20 artiklan 11 kohdassa mainittu jälkikäteinen lopullinen arvostus on erotettava toisistaan, koska kolmannen arvostuskertomuksen tavoitteena on määrittää, olisiko osakkeenomistajia ja velkojia kohdeltu paremmin, jos kriisinratkaisumenettelyn kohteena oleva laitos olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn, ja olisiko heille mahdollisesti myönnetty korvaus. Unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että vaikka valittajalla olisi mahdollisesti oikeus korvaukseen kolmannen arvostuskertomuksen perusteella, se ei voinut vaatia sitä jälkikäteisen lopullisen arvostuksen perusteella.

39 Unionin yleinen tuomioistuin on näin ollen katsonut, että Banco Popularin jälkikäteinen lopullinen arvostus ei vaikuttanut valittajan oikeusasemaan ja että näin ollen SRB:n päätöksellä olla suorittamatta tätä arvostusta ei ollut sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voisivat vaikuttaa tähän tilanteeseen. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan riidanalainen kirje ei näin ollen voi olla SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi siltä osin kuin valittaja väittää, että mainitulla kirjeellä on tällaisia vaikutuksia, koska se sisältää kyseisen päätöksen.

40 Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin on hylännyt valittajan väitteen, jonka mukaan ainoastaan mahdollisuus nostaa kanne riidanalaisesta kirjeestä takaisi sille Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklassa taatun oikeuden tehokkaaseen oikeussuojaan, koska oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka edellytys sitovista oikeusvaikutuksista, jotka voivat vaikuttaa valittajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa

selvästi, on tulkittava tehokasta oikeussuojaa koskevan periaatteen valossa, tällainen tulkinta ei voi johtaa tämän edellytyksen sivuuttamiseen ylittämättä sitä toimivaltaa, joka perussopimuksissa on annettu unionin tuomioistuimille.

Asianosaisten vaatimukset

41 Valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen määräyksen siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt sen kanteen tutkimatta

– palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ratkaistavaksi, ”jolloin unionin yleinen tuomioistuin on sidottu unionin tuomioistuimen asiassa ratkaisemiin oikeusseikkoihin, [valittajan] ensimmäisessä oikeusasteessa esittämien vaatimusten mukaisesti” ja

– määrää, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

42 SRB vaatii, että unionin tuomioistuin

– ensisijaisesti jättää valituksen tutkimatta tai joka tapauksessa hylkää sen perusteettomana

– toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen tai

– ainakin hylkää ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen, jos se päätetään ratkaista, ja

– velvoittaa valittajan korvaamaan tästä oikeudenkäynnistä ja unionin yleisessä tuomioistuimessa käydystä menettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut ja toissijaisesti määrää, että valituksesta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Hakemus suullisen käsittelyn aloittamisesta uudelleen

43 Valittaja on vaatinut unionin tuomioistuimen kirjaamoon 18.10.2021 toimittamallaan asiakirjalla asian käsittelyn suullisen vaiheen aloittamista uudelleen ja vedonnut vaatimuksensa tueksi siihen, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 14.9.2021 antamassa tuomiossa Pintar ym. v. Slovenia esitetään uusia linjauksia, joista asianosaiset eivät ole lausuneet ja jotka koskevat oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin pankkien kriisinratkaisualalla ja oikeutta tutustua kriisinratkaisua koskeviin tietoihin ja jotka liittyvät läheisesti perusoikeuskirjan artikloihin, joihin vedotaan nyt käsiteltävässä valituksessa.

44 Tässä yhteydessä on muistutettava, että työjärjestyksensä 83 artiklan nojalla unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi tai aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päättyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun (tuomio 26.10.2016, Orange v. komissio, C-211/15 P, EU:C:2016:798, 10 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Tilanne ei ole tällainen nyt käsiteltävässä tapauksessa. Unionin tuomioistuin nimittäin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on käytettävissään kaikki tarvittavat tiedot asian ratkaisemiseksi ja että kyseinen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 14.9.2021 asiassa Pintar ym. v. Slovenia antama tuomio ei ole sellainen uusi seikka, joka voisi olennaisesti vaikuttaa sen nyt käsiteltävässä asiassa antamaan ratkaisuun.

46 Edellä esitetyn perusteella unionin tuomioistuin katsoo, ettei asian käsittelyn suullista vaihetta ole tarpeen määrätä aloitettavaksi uudelleen.

Valituksen tarkastelu

47 Valittaja vetoaa valituksensa tueksi neljään perusteeseen. Ensimmäisellä valitusperusteellaan se väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut perusoikeuskirjan 47 artiklaa ja asetuksen N:o 806/2014 20 artiklaa, kun se on jättänyt kanteen tutkimatta, koska riidanalaisella kirjeellä on sitovia oikeusvaikutuksia siltä osin kuin jälkikäteisellä lopullisella arvostuksella on itsessään sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa valittajan oikeusasemaan. Toisella valitusperusteellaan se väittää, että tulkinta, jonka unionin yleinen tuomioistuin on omaksunut kyseisestä 20 artiklasta, on yhteensoveltumaton omaisuudensuojan kanssa ja siten ristiriidassa perusoikeuskirjan 17 artiklan kanssa. Kolmannella valitusperusteellaan se väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut kyseisen asetuksen 20 artiklan 11 kohdan b alakohtaa todetessaan, ettei valittajalla mahdollisesti olisi oikeutta korvaukseen jälkikäteisen lopullisen arvostuksen jälkeen ja ettei riidanalaisella kirjeellä näin ollen ollut sitovia oikeusvaikutuksia. Neljännellä valitusperusteellaan se väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut mainitun asetuksen 20 artiklan 11 ja 14 kohtaa sekä perusoikeuskirjan 41 artiklaa kieltäytyessään tunnustamasta riidanalaisen kirjeen sitovia oikeusvaikutuksia valittajaan nähden, koska kyseinen kirje esti valittajaa tutustumasta tuoreisiin ja täydellisiin tietoihin sellaisen yksikön kirjanpidollisesta tilanteesta, jonka osakkeista se omisti 3,45 prosenttia.

Valituksen tutkittavaksi ottaminen

48 SRB:n mukaan valitus on jätettävä tutkimatta työjärjestyksen 169 artiklan 2 kohdan nojalla, koska siinä ei yksilöidä täsmällisesti niitä unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun kohtia, joiden kumoamista vaaditaan, eikä siinä mainita täsmällisesti tämän vaatimuksen tueksi esitettyjä oikeudellisia perusteluja. Se on myös ristiriidassa kyseisen työjärjestyksen 170 artiklan 1 kohdan kanssa, koska se perustuu uusiin oikeudellisiin perusteisiin.

49 Tällainen perustelu ei voi menestyä.

50 Ensinnäkin on muistutettava, että SEUT 256 artiklan, Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisen kohdan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 169 artiklan 2 kohdan määräysten mukaan valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi. Erityisesti on todettava, että mainitun työjärjestyksen 169 artiklan 2 kohdassa määrätään, että oikeudellisissa perusteluissa ja perusteissa, joihin vedotaan, on yksilöitävä täsmällisesti, mitkä unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun perustelujen kohdat riitautetaan (tuomio 20.9.2016, Mallis ym. v. komissio ja EKP, C-105/15 P–C-109/15 P, EU:C:2016:702, 33 ja 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava ensinnäkin, että työjärjestyksen 169 artiklan 2 kohdan nojalla valituskirjelmissä yksilöidään valitustenalaisen määräyksen riitautetut perustelujen kohdat joko nimenomaisesti taikka siteeraamalla siihen sisältyviä seikkoja tai toistamalla ne niin, että ne voidaan siten yksilöidä. Toiseksi, kuten erityisesti tämän tuomion 47 kohdasta ilmenee, valittaja on esittänyt oikeudelliset perusteet ja perustelut, joten unionin tuomioistuin voi harjoittaa laillisuusvalvontaansa (ks. vastaavasti tuomio 20.9.2016, Mallis ym. v. komissio ja EKP, C-105/15 P–C-109/15 P, EU:C:2016:702, 38 kohta). Kolmanneksi valituksen perusteita ja vaatimuksia koskevassa yhteenvedossa valittaja on vaatinut unionin tuomioistuinta nimenomaisesti ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 170 artiklan 1 kohdassa sallitulla tavalla hyväksymään vaatimukset, jotka se oli esittänyt ensimmäisessä oikeusasteessa (ks. vastaavasti tuomio 5.11.2019, EKP v. Trasta Komercbanka ym., C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923, 86 kohta).

52 Siten toisin kuin SRB väittää, valitus täyttää näin ollen työjärjestyksen 169 artiklan 2 kohdassa asetetut vaatimukset.

53 Toiseksi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklasta ilmenee, että valitusperusteiden on perustuttava unionin yleisessä tuomioistuimessa käytyyn menettelyyn liittyviin perusteluihin. Lisäksi työjärjestyksen 170 artiklan 1 kohdan mukaan muutoksenhaussa ei voida muuttaa oikeudenkäynnin kohdetta siitä, mikä se oli unionin yleisessä tuomioistuimessa. Unionin tuomioistuin on siten valitusasioissa toimivaltainen arvioimaan ainoastaan sitä oikeudellista ratkaisua, jonka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt sille esitetyistä perusteista ja perusteluista (määräys 21.7.2020, Abaco Energy ym. v. komissio, C-436/19 P, ei julkaistu, EU:C:2020:606, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

54 Toisin kuin SRB väittää, valittaja riitauttaa neljällä valitusperusteellaan unionin yleisen tuomioistuimen suorittaman unionin oikeuden tulkinnan tai soveltamisen ja katsoo, että jälkikäteinen lopullinen arvostus oli pakollinen ja että SRB:n kieltäytymisellä siitä oli oikeusvaikutuksia, jotka muuttivat valittajan oikeusasemaa Banco Popularin osakkeenomistajana. Siten mainitut perusteet eivät ole uusia perusteita (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, Tomana ym. v. neuvosto ja komissio, C-330/15 P, ei julkaistu, EU:C:2016:601, 35 kohta).

55 Valitus on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Valitusperusteiden tarkastelu

56 Valitusperusteet on tutkittava siinä järjestyksessä kuin valittaja on ne esittänyt, ja näin ollen aluksi on tarkasteltava ensimmäistä valitusperustetta.

Asianosaisten lausumat

57 Ensimmäisen valitusperusteen tueksi valittaja toteaa ensinnäkin, että kuten asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 15 kohdasta ilmenee, jälkikäteinen lopullinen arvostus on olennainen osa kriisinratkaisupäätöstä. Siten sillä on oikeusvaikutuksia ja se vaikuttaa valittajan tilanteeseen, koska kyseisellä päätöksellä on alaskirjattu kokonaisuudessaan valittajan omistamat Banco Popularin osakkeet. Lisäksi kyseisen asetuksen 20 artiklan 5 kohdasta ilmenee, että mikä tahansa arvostus, mukaan lukien jälkikäteinen lopullinen arvostus, tuo esiin seikkoja, joiden perusteella voidaan ensinnäkin määrittää, täyttyvätkö kriisinratkaisumenettelyn aloittamisen edellytykset, ja tämän jälkeen tarkistaa, täyttyvätkö pääomainstrumenttien alaskirjaamiseen tai muuntamiseen

sovellettavat edellytykset, sekä lopuksi päättää asianmukaisista kriisinratkaisutoimenpiteistä, jotka on toteutettava kyseisen yhteisön osalta. Valittaja katsoo siis, että muiden päämäärien ohella kyseisen päätöksen perustana on jälkikäteinen lopullinen arvostus, ja tätä samaa päätöstä on tulkittava ja sovellettava sen perustelujen valossa, kuten valittaja on unionin yleisessä tuomioistuimessa vaatinut.

58 Toiseksi kumoamistuomioon liittyvien seurausten vuoksi on niin, että jos unionin yleinen tuomioistuin olisi kumonnut riidanalaisen kirjeen, SRB olisi ollut velvollinen huolehtimaan siitä, että jälkikäteinen lopullinen arvostus tehdään asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan mukaisesti, mikä vahvistaa sen, että mainitulla kirjeellä on sitovia oikeusvaikutuksia.

59 Kolmanneksi jälkikäteistä lopullista arvostusta ei voida erottaa kriisinratkaisupäätöksestä yhtäältä, koska vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että osittainen kumoaminen on mahdollista vain siltä osin kuin seikat, joiden kumoamista on vaadittu, ovat erotettavissa toimen muista osista, ja toisaalta, koska asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 15 kohdasta ilmenee, ettei kyseinen arvostus voi olla erillisen muutoksenhakuoikeuden kohteena.

60 Neljänneksi asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 15 kohdassa ei kuitenkaan mainita tapausta, jossa jälkikäteistä lopullista arvostusta ei ole toteutettu, eikä ole selvää, miten on määritettävä, mitä oikeussuojakeinoa on käytettävä sitä koskevan päätöksen osalta, ettei tällaisen arvostuksen suorittamista valvota. Näin ollen siihen seikkaan, ettei sitä ole suoritettu, ei voida vedota kriisinratkaisupäätöksen kumoamiskanteen yhteydessä, koska jälkikäteisen lopullisen arvostuksen suorittaminen tai sen suorittamatta jättäminen on seikka, joka väistämättä tapahtuu kriisinratkaisupäätöksen tekemisen jälkeen ja tarvittaessa kumoamiskanteen nostamisen jälkeen.

61 Nyt käsiteltävässä asiassa valittaja väittää, että 7.6.2017 tehty kriisinratkaisupäätös on riitautettu unionin yleisessä tuomioistuimessa syyskuussa 2017, mutta SRB ilmoitti unionin yleiselle tuomioistuimelle ja riippumattomalle asiantuntijalle vasta elokuussa 2018, ettei jälkikäteistä lopullista arvostusta toteuteta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan riidanalaisen toimen toteuttamisen jälkeisiin tapahtumiin ei voida vedota kumoamiskanteen yhteydessä, koska kyseisen toimen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tietojen valossa, jotka olivat käytettävissä kyseistä toimea toteutettaessa.

62 Jälkikäteisen lopullisen arvostuksen puuttumista ei valittajan mukaan siis lähtökohtaisesti voida riitauttaa kriisinratkaisupäätöksestä nostetun kumoamiskanteen yhteydessä. Jälkikäteisen lopullisen arvostuksen puuttuessa ainoa perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden kanssa yhteensoveltuva ratkaisu on nostaa kanne riidanalaisesta toimesta, tässä tapauksessa riidanalaisesta kirjeestä.

63 SRB kiistää ensimmäisen valitusperusteen tutkittavaksi ottamisen niiden samojen argumenttien perusteella, jotka se on jo esittänyt valituksen tutkimatta jättämiseksi kokonaisuudessaan, ja vaatii, että tämä valitusperuste on joka tapauksessa hylättävä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

64 Aluksi on hylättävä SRB:n väitteet, jotka koskevat ensimmäisen valitusperusteen tutkimatta jättämistä, syistä, jotka on jo esitetty tämän tuomion 50–54 kohdassa valituksen osalta kokonaisuudessaan eli siitä syystä, että tämän valitusperusteen ja sen tueksi esitettyjen

perusteluiden perusteella voidaan yksilöidä ne valituksenalaisen määräyksen perustelujen kohdat ja asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan ne säännökset, jotka unionin yleinen tuomioistuin on väitetysti sivuuttanut.

65 Asiakysymyksestä on todettava, että ensimmäinen valitusperuste on jaettavissa kahteen osaan. Ensiksi on siis tutkittava ensimmäinen osa, joka koskee kyseisen asetuksen 20 artiklan väitettyä sivuuttamista, ennen kuin toiseksi tutkitaan tarvittaessa toinen osa, joka koskee perusoikeuskirjan 47 artiklan väitettyä rikkomista.

66 Aluksi on muistutettava, että nyt käsiteltävässä asiassa SRB päätti Banco Popularin taloudellisen tilanteen nopean heikkenemisen ja erityisesti riittämättömän maksuvalmiuden vuoksi, että asianmukainen kriisinratkaisukeino ei ollut velkakirjojen arvon alaskirjaus, joka sen mielestä osoittautui riittämättömäksi, vaan asetuksen N:o 806/2014 24 artiklassa säädetty liiketoiminnan myynti. Vaikka SRB käytti tätä kriisinratkaisuvälinettä, se turvautui asetuksen N:o 806/2014 21 artiklassa säädettyihin valtuuksiinsa alaskirjata tai muuntaa kyseeseen tulevia pääomainstrumentteja.

67 Kuten tämän tuomion 7 ja 8 kohdassa on todettu, SRB:n laatiman ensimmäisen arvostuskertomuksen tarkoituksena oli esittää seikat, joiden avulla voitiin määrittää, täyttyivätkö kriisinratkaisumenettelyn aloittamisen edellytykset, kun taas SRB:n nimeämän riippumattoman asiantuntijan laatimassa toisessa arvostuskertomuksessa oli tarkoitus arvioida Banco Popularin varojen ja velkojen arvo, esittää arvio siitä, miten osakkeenomistajia ja velkojia olisi kohdeltu, jos Banco Popular olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn, sekä antaa tiedot perustellun päätöksen tekemiseksi siirrettävistä osakkeista ja omistusinstrumenteista sekä auttaa SRB:tä saamaan oikea käsitys siitä, mitkä ovat liiketoiminnan myymisessä käytettävät kaupalliset ehdot. Kolmannen, niin ikään riippumattoman asiantuntijan laatiman arvostuskertomuksen tarkoituksena oli selvittää, olisiko osakkeenomistajia ja velkojia, joihin Banco Popularia koskeva kriisinratkaisupäätös vaikuttaa, kohdeltu paremmin, jos kyseisen laitos olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn.

68 SRB katsoi, ettei ensimmäisestä arvostuskertomuksesta ollut tarpeen laatia jälkikäteistä versiota eikä laatia toisen arvostuskertomuksen jälkeen jälkikäteistä lopullista arvostusta. Sen jälkeen, kun valittaja oli esittänyt sille huomautuksen, SRB esitti tämän analyysin uudelleen riidanalaisessa kirjeessä.

69 Koska valittaja väittää ensinnäkin, että unionin yleinen tuomioistuin ja SRB ovat sivuuttaneet asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan, on syytä tulkita kyseisen säännöksen sisältöä mainitun asetuksen johdanto-osan 64 perustelukappaleen valossa.

70 Asetuksen N:o 806/2014 johdanto-osan 64 perustelukappaleesta ilmenee, että on erotettava toisistaan toimintansa jatkamiseen kykenemättömien yhteisöjen varojen ja velkojen arvostus, sellaisena kuin SRB on sen tehnyt kiireellisessä tapauksessa tilapäisesti, ja riippumaton arvostus, johon periaatteessa loppuu tämä tilapäisyys.

71 Asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 ja 16 kohdassa säädetään nimenomaisesti kahdesta arvostuslajista eli yhtäältä ”1–15 kohdan mukaisesti tehtävästä arvostuksesta” ja toisaalta ”16, 17 ja 18 kohdassa tarkoitetusta arvostuksesta”. Kyseisen 20 artiklan 11 ja 16 kohdan mukaan nämä arvostukset on tehtävä erillään ja ne ovat erilliset, ne tekee riippumaton henkilö, mutta ne voidaan tehdä erillään tai sama riippumaton henkilö voi tehdä kummatkin arvostukset samanaikaisesti.

72 Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa sekä ensimmäinen ja toinen arvostuskertomus että mahdollinen jälkikäteinen lopullinen arvostus kuuluvat ensimmäiseen arvostuslajiin, koska ne kuuluvat asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 1–15 kohdan soveltamisalaan, kun taas kolmas arvostuskertomus, joka kuuluu mainitun artiklan 16, 17 ja 18 kohdan soveltamisalaan, kuuluu toiseen arvostuslajiin.

73 Se, että on olemassa muu lopullinen arvostus kuin jälkikäteinen lopullinen arvostus, kuten merkitsee ilmaisun ”jälkikäteen suoritettava” lisääminen asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan ilmaisuun ”lopullinen arvostus” vastakohtana ”ennakollisesti” suoritettavalle lopulliselle arvostukselle, voi tosin vaikuttaa SRB:n mahdollisuuteen kieltäytyä toteuttamasta jälkikäteistä lopullista arvostusta, koska lopullinen arvostus on jo perusta päätökselle soveltaa kriisinratkaisuvälinettä taikka käyttää kriisinratkaisuvaltuuksia tai käyttää pääomainstrumenttien alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksia ja se voitaisiin riitauttaa näiden päätösten yhteydessä asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 15 kohdan mukaisesti.

74 Tätä tulkintaa tukee myös kyseisen asetuksen 20 artiklan 2 kohta, jonka mukaan ”arvostus on katsottava lopulliseksi” – jollei muuta johdu kyseisen 20 artiklan 15 kohdasta eli mahdollisuudesta riitauttaa epäsuorasti arvostus yhdessä tämän tuomion 73 kohdassa mainittujen päätösten kanssa – ”jos kaikki 1 ja 4–9 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttyvät”. Näihin vaatimuksiin kuuluu mainitun asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa mainittu vaatimus siitä, että arvostuksen suorittaa myös SRB:stä ja kansallisesta kriisinratkaisuviranomaisesta sekä asianomaisesta yhteisöstä riippumaton henkilö.

75 Sivumennen on todettava, että tästä seuraa sen lisäksi, että SRB:n laatima ensimmäinen arvostuskertomus oli todellakin tilapäinen, myös se, että vaikka SRB olisi laatinut kyseisestä ensimmäisestä kertomuksesta jälkikäteisen version, kuten valittaja on vaatinut, tällainen versio ei olisi ollut lopullinen arvostus, koska riippumaton henkilö ei ollut laatinut sitä. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 70 kohdassa, koska nyt käsiteltävässä asiassa SRB on laatinut ensimmäisen arvostuskertomuksen, sen tilapäisyydestä ei ole epäilystä. Nyt käsiteltävässä asiassa ainoastaan toista arvostuskertomusta, joka täyttää tämän edellytyksen, voidaan näin ollen pitää asetuksen N:o 806/2014 20 artiklassa tarkoitettuna ”lopullisena arvostuksena”.

76 On kuitenkin korostettava ilman, että olisi tarpeen lausua viimeksi mainitusta kysymyksestä tai SRB:n tältä osin omaksuman kannan kehityksestä, että unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti katsonut, että jälkikäteisellä arvostuksella ei nyt käsiteltävän asian olosuhteissa olisi missään tapauksessa ollut vaikutusta valittajan oikeusasemaan, joten kieltäytymistä toteuttamasta sille tiedoksi annettu jälkikäteinen lopullinen arvostus ei voida pitää sille vastaisena toimena eikä se siis ole SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi.

77 Onkin todettava, että SRB:n unionin yleiselle tuomioistuimelle antama vastaus syistä, joiden vuoksi se ei aikonut nyt käsiteltävässä asiassa toteuttaa jälkikäteistä lopullista arvostusta, perustuu tällaisen arvostuksen tavoitteisiin.

78 Vaikka pitääkin paikkansa – kuten valittaja väittää –, että asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan johdantovirkkeen sanamuoto näyttää tekevän välttämättömäksi jälkikäteisen lopullisen arvostuksen, kun SRB:n käytettävissä on vain tilapäinen arvostus, erityisesti sen vuoksi, että siinä esiintyy ilmaisu ”on tehtävä”, joka merkitsee käskyä (ks. vastaavasti tuomio 3.3.2020, X (Eurooppalainen pidätysmääräys – Kaksoisrangaistavuus), C-717/18, EU:C:2020:142, 20 kohta), ja sen vuoksi, että siinä on ilmaisu ”niin pian kuin se on

käytännössä mahdollista”, unionin yleinen tuomioistuin on kuitenkin korostanut perustellusti sitä, ettei tällaisen kertomuksen puuttumisella ollut vaikutusta valittajan oikeusasemaan, kun otetaan huomioon erityisesti jälkikäteisen lopullisen arvostuksen kaksi tavoitetta, jotka mainitaan asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdassa.

79 Tältä osin asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan tarkoitus, joka ilmaistaan kyseisen säännöksen toisessa alakohdassa, ilmenee sen kahdesta erityistarkoituksesta eli tarkoituksesta ”varmistaa, että mahdolliset tappiot, jotka kohdistuvat 2 artiklassa tarkoitetun yhteisön varoihin, otetaan kokonaisuudessaan huomioon kyseisen yhteisön kirjanpidossa” ja ”tuottaa tietoa perustellun päätöksen tekemiseksi velkojien saamisten palauttamiseksi tai maksetun vastikkeen arvon lisäämiseksi [kyseisen 20] artiklan 12 kohdan mukaisesti”. Vaikka jälkimmäisen tavoitteen sanamuoto sisältää melko laajan kuvauksen edellytyksistä, joiden on johdettava jälkikäteisen lopullisen arvostuksen laatimiseen, on todettava, että siinä viitataan nimenomaisesti – kuten unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisessa määräyksessä perustellusti todennut – kyseisen asetuksen 20 artiklan 12 kohtaan, josta ilmenee, että sitä sovelletaan vain erityisiin tilanteisiin eli tilanteisiin, joissa SRB käyttää velkakirjojen arvon alaskirjausta, omaisuudenhoitoyhtiötä tai erillistä varainhoitoyhtiötä.

80 Kun otetaan huomioon nyt käsiteltävän asian erityispiirteet, toisen lopullisen arvostuskertomuksen laatiminen jälkikäteen – vaikka se olisikin pakollinen – ei olisi missään tapauksessa vastannut kumpaankaan näistä kahdesta tarkoituksesta. Valittaja ei siis tuo esiin seikkoja, jotka osoittaisivat, että asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan 11 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa mainittu tavoite soveltuisi nyt käsiteltävään asiaan. Kyseisen säännöksen b alakohdassa mainittu tavoite ei sovellu myöskään, koska – kuten unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti korostanut valituksenalaisen määräyksen 46 ja 47 kohdassa – Banco Popularin osalta käytetty kriisinratkaisuväline on asetuksen N:o 806/2014 24 artiklassa säädetty liiketoiminnan myynti.

81 Tämän liiketoiminnan myynnin käyttäminen kriisinratkaisuvälineenä ei kuulu kyseisen asetuksen 20 artiklan 12 kohdassa tarkoitettuihin tapauksiin, joissa voidaan maksaa korvaus jälkikäteisen lopullisen arvostuksen johdosta.

82 Nyt käsiteltävän asian kaltaisessa tapauksessa, jossa toista arvostuskertomusta seuraa liiketoiminnan myynti, tässä kertomuksessa mainittua tulosta joka tapauksessa tukee tai horjuttaa lainmukaisesti suoritetun tarjouskilpailumenettelyn päätteeksi saatu myyntihinta. Oikea hinta vastaa siis yksinkertaisesti todellista markkinahintaa sellaisena kuin se on todettu. Liiketoiminnan myynti kiteyttää siten tosiasiallisesti kaiken keskustelun luovutetun laitoksen varojen potentiaalisesta taloudellisesta arvosta. Tämän vuoksi – ainakin nyt käsiteltävän asian olosuhteissa – jälkikäteisessä lopullisessa arvostuksessa olisi voitu vain todeta tämä markkina-arvo, joten sen vaikutus valittajaan olisi ollut olematon.

83 Valittaja väittää, että jälkikäteisellä lopullisella arvostuksella ei pyritä ainoastaan kyseisiin kahteen tarkoitukseen, vaan erottamattomana osana SRB:n myöhempää päätöstä se antaa – kuten mikä tahansa arvostus – tiedot, joiden perusteella voidaan ensinnäkin määrittää, täyttyvätkö kriisinratkaisumenettelyn aloittamisen edellytykset, ja tämän jälkeen tarkistaa, täyttyvätkö pääomainstrumenttien alaskirjauksen ja muuntamisen edellytykset, ja lopuksi päättää asianmukaiset kriisinratkaisutoimenpiteet, jotka on kyseisen yhteisön osalta suoritettava.

84 Mikään näistä väitteistä, jotka on esitetty riidanalaisen kirjeen kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen kannalta, ei kuitenkaan ole omiaan horjuttamaan tämän tuomion 82 kohdassa olevaa toteamusta Banco Popularin omaisuuserien markkinahinnasta, joka voi olla vain liiketoiminnan myynnistä johtuva tosiasiallinen hinta.

85 Edellä esitetyistä toteamuksista seuraa, että valittajan valituksensa tueksi esittämän ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa, joka koskee sitä, että SRB on oletettavasti sivuuttanut asetuksen N:o 806/2014 20 artiklan, on hylättävä. Kun otetaan huomioon se, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti todennut – riidanalainen kirje ei missään tapauksessa ollut kannekelpoinen toimi, valitus on hylättävä ilman, että on tarpeen tutkia ensimmäisen valitusperusteen toista osaa tai muita valitusperusteita.

Oikeudenkäyntikulut

86 Työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Työjärjestyksen 138 artiklan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

87 Koska SRB on vaatinut valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan SRB:n oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Aeris Invest Sàrl velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset